

“Biz daha güclü Azərbaycan quracağıq”

Vaqif Bayramov

Son 17 il ərzində mən Sumqayıtda bəlkə də 30 dəfə olmuşam. Hər dəfə burada olanda, həm sənaye müəssisələrinin işə düşməsi, eyni zamanda, şəhərsalma ilə bağlı görülən işlər, insanları narahat edən problemlərin həlli daim diqqət mərkəzində olur. Bu gün Sumqayıt həm memarlıq, həm də ekoloji baxımdan gözəl şəhərdir, havası təmizdir, gözəl bulvarı var və iş yerləri də yaradılır. Bax, bu 3 müəssisədə 350-dən çox iş yeri yaradılıb və burada işləyənlərin əksəriyyəti yerli sakinlər olacaq.

**İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Prezident İlham Əliyev yanvarın 18-də Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında “Azərsulfat” MMC-nin sulfat turşusu istehsalı və “Glassica” QSC-nin şüşə tara məhsullarının istehsalı zavodlarının təməlini qoyub, eyni zamanda, “Azerfloat” QSC-nin termoformasiya metodu ilə vərəqə şüşə istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib.

Bütün bu tədbirlər ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafının prioritet istiqamət olduğundan, bunun ölkəmizin iqtisadi qurumları qarşısında mühüm bir vəzifə kimi qoyulduğundan xəbər verir. Elə buna görə də son illərdə iqtisadiyyatda dayanıqlı inkişafa nail olmaq üçün ciddi sənayeləşmə islahatları reallaşdırılır, iqtisadi inkişaf qeyri-neft sektoru hesabına davam etdirilir. Respublikada sənaye parkları və məhəllələrinin yaradılması da bu siyasətin məntiqi nəticəsidir.

Hazırda Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında məhsul istehsalı və ixracı istiqamətində müsbət dinamika mövcuddur. Bu isə ölkədə sənayeləşmə siyasətinin uğurlu nəticəsinin–tələbatın ödənilməsində yerli məhsulların payının artırılmasının, ixrac potensialının yüksəldilməsinin, ümumilikdə, neft-qaz amilindən asılılığın getdicə azaldılmasının bariz ifadəsidir.

Bu gün respublikada fəaliyyət göstərən sənaye parklarında yeni istehsal sahələrinin yaradılması, rəqabətqabiliyyətli, idxalı əvəz edən və ixrac yönümlü istehsalın genişləndirilməsi, innovativ texnologiyaların tətbiqi, sənaye sahəsində məşğulluğun artırılması, daha çox investisiyanın cəlb olunması istiqamətində sistemli və ardıcıl işlər aparılır.

Hazırkı dövrdə sənayenin yeni modellərin tətbiqi ilə inkişaf etdirilməsi mühüm önəm daşıyır. Qlobal çağırışlarla uzlaşan sənaye parkları və məhəllələri, aqropark-lar kimi mütərəqqi mexanizmlər ixrac yönümlü məhsulların istehsalının genişləndirilməsinə, neft-qaz amilindən asılılığın daha da azaldılmasına, innovativ və yüksək texnologiyalara əsaslanan rəqabətqabiliyyətli sənayenin inkişafına və əhalinin istehsal sahəsində məşğulluğunun artırılmasına yeni imkanlar açır.

Dövlətimizin başçısı tərəfindən yanvarın 18-də Sumqayıtda təməli qoyulan “Azərsulfat” MMC-nin sulfat turşusu istehsalı layihəsi çərçivəsində tikiləcək zavodun investisiya dəyəri 6 milyon ABŞ dollarıdır. Müəssisədə ildə 20 min ton məhsul istehsalı nəzərdə tutulur. Bu ilin sonunda fəaliyyətə başla-yacaq zavodda 30-dan çox iş yeri yaradılacaq.

Dövlətimizin başçısı müəssisənin təməlqoyma mərasimində bildirib ki, təkcə son 3 ildə Azərbaycana hər il 5–10 min ton sulfat turşusu idxal edilir və bu zavodun fəaliyyətə başlaması ilə idxal yerli istehsalla əvəz olunacaq. Məhsulların növbəti mərhələlərdə Gürcüstana və Rusi-yaya ixracı da planlaşdırılır.

Prezident İlham Əliyevin yanvarın 18-də təməlini qoyduğu “Glassica” QSC-nin şüşə tara məhsullarının istehsalı zavodu da gələcəkdə Azərbaycan iqtisadiyyatına mühüm töhfə verəcək. Xatırladaq ki, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının rezidentlərindən biri olan “Glassica” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti burada şüşə tara məhsullarının (butulka) istehsalı zavodunu inşa edəcək. Müəssisənin məhsulları əsasən qida sektorunda qablaşdırmada istifadə olunacaq. Investisiya dəyəri 12 milyon ABŞ dolları olan zavodda 160 nəfər daimi işlə təmin ediləcək.

Təməlqoyma mərasimində dövlətimizin başçısına Azərbaycanda daxili bazarın rəngli butulkaya olan tələbatının təqribən 45-50 milyon ədəd arasında dəyişdiyi, zavodda 60-90 milyon ədəd müxtəlif çeşidli rəngli şüşə tara məhsullarının istehsalının nəzərdə tutulduğu, bununla da daxili bazarın tələbatının tam ödəniləcəyi, nəticədə ixrac perspektivinin yaranacağı barədə məlumat verilib.

Azərbaycan Prezidenti tərəfindən Sumqayıtda işə salınan “Azerfloat” QSC-nin vərəqə şüşə istehsalı zavodu isə respublikamızda termoformalaşdırılmış şüşə hazırlanması üzrə ilk müəssisədir. Ümumi investisiya dəyəri 100 milyon avro olan bu zavodda ildə 80 min ton müxtəlif çeşiddə vərəqə şüşə istehsal

ediləcək. Müəssisənin layihələndirilməsi və qabaqcıl texnologiyalarla təchiz olunması Almaniyanın dünyada şüşəritmə texnologiyaları sahəsində 135 illik təcrübəyə malik “HORN Glass Industries AG” şirkəti tərəfindən re-allaşdırılıb. Zavodda İtaliya, Finlan-diya və Çin texnologiyalarından da istifadə olunması gerçəkləşdirilib.

Dövlətimizin başçısına burada məlumat verildi ki, hazırda ölkədə vərəqə şüşələrə olan tələbat tamamilə idxal məhsulları hesabına təmin edilir. Vərəqə şüşə şəffaf və ya rəngli, eyni zamanda, kiçik və böyük ölçülərdə istehsal olunur. Hazırda dünyada vərəqə şüşənin 90 faizdən çox hissəsi – yüksək keyfiyyətli rəngli və rəngsiz (şəffaf), optik baxımdan təmiz şüşə tamamilə termoformalaşdırma texnologiyası ilə istehsal edilir. Artıq Azərbaycanda da bu sahədə ən müasir texnologiya tətbiq olunur.

Bu cür müəssisələrin təməlinin qoyulması, istifadəyə verilməsi ilə bağlı bir məqamı xüsusi qeyd etmək istərdik. Belə ki, son illərdə respub-likada yaradılan əlverişli biznes və investisiya mühiti, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş kimi tanınması, regionda əlverişli mövqeyə malik mühüm tranzit mərkəzi olması, insan kapitalının inkişafı da ölkəmizin investisiya qoyuluşu baxımından cəlbediciliyini artırıb. Eyni zamanda, Azərbaycan beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərini tam şəkildə və vaxtında yerinə yetirib. Ölkəmizin təşəbbüskarı olduğu transmilli layihələr də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayır.

Yeri gəlmişkən, bir məsələyə də nəzər salaq. Hələ 2019-cu ilin sonlarında Çindən sürətlə yayılan və ölümlə nəticələnən yeni virus infeksiyası pandemiya çevril-diği ilk vaxtlardan etibarən Prezi-dent İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə bu dəhşətli bəlaya qarşı strateji xarakter daşıyan mübarizə şəraitində sosial-iqtisadi layihələrin də icrası davam etdirildi. Eyni zamanda, 2020-ci il ərzində 4-cü sənaye inqilabının çağırışları diqqət mərkəzində saxlanıldı.

Ümumiyyətlə, dövlətimizin başçı-sı tərəfindən 4-cü sənaye inqilabı-nın meydana çıxdığı ilk vaxtlardan etibarən bu məsələyə mühüm önəm verilib və buna uyğun siyasət yürü-düb. Ən əsası isə respublikamızda bu sənaye inqilabının çağırışları ilə ayaqlaşa bilmək üçün integrativ və dayanıqlı inkişaf mühiti yaradılıb, rəqəmsal təşəbbüslər dəstəklənib.

Azərbaycan dünyada ikinci dəfə rəqəmsal ticarət qovşağını yara-dan ölkədir. Respublikamızda həm dövlət, həm də özəl sektor hazırda İpək yolunun rəqəmsallaşması istiqamətində fəaliyyət göstərir. Çindən başlamış Avropaya qədər müxtəlif ölkələrdə bu istiqamətdə Azərbaycanla əməkdaşlıq da-vam edir. Azərbaycanda Elektron Hökumət portalı tam funksionaldır və elektron hökumət çərçivəsində elektron kənd təsərrüfatı, elektron kadastr, elektron həllər mövcuddur.

Hazırda Azərbaycanın qar-şısında 4-cü sənaye inqilabı ilə bağlı bir sıra vəzifələr durur. Mütəxəssislərin fikrincə, bu gün inkişaf etmiş ölkələrin tətbiq etdiyi texnoloji inkişaf modellərinə nəzər salanda, respublikamızın yeni texnologiyalardan bəhrələnmək, innovasiyalardan yararlanmaq tempinin də gücləndirilməsinə ehtiyac duyulur. Bunun üçün təhsil modelinin modernləşməsindən tutmuş ayrı-ayrı şirkətlərdə işçi biznes proseslərinin təşkilində mü-vafiq biznes mədəniyyətinə keçidin aparılması, inkişafın aparıcı qüvvəsi olan telekommunikasiya sferasında yeni ekosistemin yaradılması, sabit (fixed) texnoloji bazanın qurulması və yenilənməsi vacibdir.

4-cü sənaye inqilabı şəraitində Azərbaycanda innovasiyaları tətbiq etmək imkanına sahib olan, ekosis-temi dərindən bilən intellektualların yetişməsi və sayının çox olması da önəmli məsələdir. Çünki innova-siyaları insan yaradır və ölkənin İT ekosisteminin yenilənməsi və inki-şafı üçün yüksək peşəkarlığa sahib İT mütəxəssisləri lazımdır. Başlıca məqamlardan biri də onların xaricə axınının qarşısının alınmasıdır.

Bu gün Azərbaycan Prezi-dent-inin tapşırığı əsasında hazırlanan rəqəmsal transformasiya proqramı ölkəmizin 4-cü sənaye inqilabının tələblərinə uyğun inkişafını təmin etmək məqsədi daşıyır. Davosda Azərbaycan Hökuməti və Dünya İqtisadi Forumunun Dördüncü Sənaye İnqilabı Mərkəzi arasında təməli qoyulan əməkdaşlıqda da bu məsələ xüsusi yer tutur.

Prezident İlham Əliyev “Azərsulfat” MMC-nin sulfat turşu-su istehsalı, “Glassica” QSC-nin şüşə tara məhsullarının istehsalı zavodlarının təməlini qoyduqdan, “Azerfloat” QSC-nin termoformasiya metodu ilə vərəqə şüşə istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak etdikdən sonra Azərbaycan Televizi-yasına verdiyi müsahibədə də res-publikamızda aparılan sənayeləşmə siyasəti ilə bağlı ətraflı danışdı. Bu müəssisələrin yaradılmasının və təməlinin qoyulmasının çox bö-yük əhəmiyyəti olduğunu bildirən dövlətimizin başçısı deyib: “Sum-qayıt hazırda nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ikinci böyük sənaye şəhəridir və müasir sənaye mərkəzidir. Eyni zamanda, son illər ərzində Sumqayıtda yaradılmış bütün müəssisələr ən yüksək ekoloji standartlara cavab verir. Sumqayıt üçün bunun xüsusi əhəmiyyəti var. Çünki əvvəllər Sumqayıt ekoloji fəlakət zonası idi. Biz isə Sumqayıtı müasir sənaye mərkəzinə çevirərək, ilk növbədə, insanların sağlamlığını nəzərə almışıq. Bildiyiniz kimi sovet vaxtında burada tikilmiş çoxsaylı müəssisələr istismar müddətini başa vurmuşdu, sıradan çıxmışdı və ekoloji vəziyyətə çox mənfi təsir göstərirdi. O müəssisələr

söküldü və mənim göstərişimlə 10 il bundan əvvəl onların ərazisində 500 hektar sahəni əhatə edən Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı yaradılmışdır. Son illər ərzində bu sənaye parkı o qədər bö-yüdü və genişləndi ki, artıq göstəriş verildi, əlavə torpaq sahələri tapılsın və bu istiqamətdə işlər aparılır”.

Dövlətimizin başçısı daha sonra vurğulayıb ki, bu müəssisələrin ya-radılması ilə həm bu günün, həm də gələcəyin məsələləri həll edilir: “Nə üçün Azərbaycanda bizə lazım olan bütün istehsalat sahələri yaradıl-masın? Sadəcə olaraq, həm xarici, həm də yerli investorların ölkəmizin gələcəyinə inamı olmalıdır, bu da həmişə olub, bu gün də var. Gözəl investisiya iqlimi olmalıdır. Dünya Bankının “Doing Business” hesaba-tında biz 10 ən islahatçı ölkə sıra-sındayıq və dünya miqyasında 28-ci yerdəyik. Sabitlik olmalıdır, xalq-iqtidar birliyi olmalıdır, əmin-amanlıq olmalıdır, təhlükəsizlik olmalıdır və buna da biz nail olmuşuq. Artıq müharibə də başa çatıb, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də tarixdə qalıb. Ona görə mən tam əminəm ki, bugünkü Azərbaycana investisiyalar, ilk növbədə, qeyri-neft sektoruna daha böyük həcmdə gələcəkdir. Çünki əgər əvvəlki illərdə – müharibə hələ həll olunmamış bir vəziyyətdə biz bu investisiyaları cəlb edə bilmişiksə, bu gün bunları cəlb etmək daha asan olacaq”.

Göründüyü kimi, sənayeləşmə Prezident İlham Əliyevin iqtı-sadi siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Əsas məqsəd tələbatın ödənilməsində yerli məhsulların pa-yının artırılması, ixrac potensialının yüksəldilməsi, ümumilikdə neft-qaz amilindən asılılığın daha da azaldıl-masıdır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın ilk, Cənubi Qafqazın ən böyük sənaye parkında – Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında artıq qeydiyyatla alınan 24 rezidentdən 15-i istehsal fəaliyyətinə başlayıb. Sənaye parkında məhsul istehsalı və ixracı istiqamətində müsbət dinamika davam edir.

Ötən il ərzində parkda 1,1 mil-yard manatlıq məhsul istehsal edilib ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 37 faiz çoxdur. İxrac isə 2019-cu illə (276 milyon manat) müqayisədə 18 faiz artaraq 2020-ci ildə 336 milyon manat təşkil edib.

Sumqayıt Kimya Sənaye Parkın-da təməli qoyulan və açılışı edilən müəssisələrin timsalında əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyevin sənayeləşmə siyasətinə uy-ğun olaraq, mövcud təbii və iqtisadi resursların istehsala cəlb olunması, qabaqcıl texnologiyaların daha geniş tətbiqi istiqamətində sistemli tədbirlər davam etdirilir.